

ΠΕΡΙ ΤΟΥ

ΙΩΑΝΝΟΥ,

ὃς τῶδε ἔσκατ' αὐτὸν Εὐαγγελίον.

ΕΙΡΗΝΑΙΟΣ *

ΙΩΑΝΝΗΣ ὁ μαθητὴς ἔσκατ' αὐτὸν Εὐαγγελίον, ἐν Ἐφέσῳ τῆς Ἀσίας ἀποκάλυψαν.

ΚΛΗΜΗΣ Ο ΑΛΕΞΑΝΔΡΕΥΣ †

ΕΝ τοῖς αὐτοῖς ὁ Κλήμης βιβλίῳ [ὑποτυπώσεων] περὶ τῆς τάξεως τῆς Εὐαγγελίων παραδόντων ἄνεκαθεν πρεσβυτέρων τίθειται, τῶν ἔχοντων τὸν τρόπον. — τὸ μῦθος Ἰωάννην ἔχοντα συνιδόντα ὅτι τὰ σωματικά ἐν τοῖς Εὐαγγελίοις δεδήλωται πνευματικά ὑπὸ τῶν γνωρίμων, πνεύματι θεοφορηθέντα, πνευματικὴν ποιῆσαι Εὐαγγέλιον.

ΙΠΠΟΛΥΤΟΣ †

ΙΩΑΝΝΗΣ ἐν Ἀσίᾳ ὑπὸ Δομετιανῆ ἔσκατ' αὐτὸν Εὐαγγέλιον συνεγράψατο, καὶ τὸ Ἀποκάλυψιν ἐθεάσατο. Ἐπὶ Τροάδι ἐκκοιμήθη ἐν Ἐφέσῳ τὸ λείψανον ζητηθὲν ἐξ εὐρέθη.

ΩΡΙΓΕΝΗΣ †

ΕΓΩ οἶμαι ὅτι καὶ τῶν ὄντων τῆς Εὐαγγελίων, οἷον ἐξ οὐρανόθεν τῆς πίστεως τῆς ἐκκλησίας, ἐξ ὧν σοφείων ὁ πᾶς συνέστηκε κόσμος, ἐν Χριστῷ καὶ ἀποκαλύπτει τὴν θεῶν, ἀπαρχὴν τῆς εὐαγγελίων εἶναι τὸ Εὐαγγέλιον τὸ καὶ Ἰωάννην τὸν ἀποκαλύπτειν εἰπόντα, καὶ ὑπὸ τῆς ἀποκαλύψεως ἀρχομένην. Ματθαῖος μὲν γὰρ τοῖς περὶ τὸν Χριστὸν καὶ Δαβὶδ ἔθετο γράφων, Βίβλος, φησὶ, ἡμετέρας Ἰησοῦ Χριστοῦ καὶ Δαβὶδ, καὶ ἄλλων καὶ Μάρκου εἰδὼς ὁ γράφων, ἀρχὴν διηγῆται τῆς Εὐαγγελίας, τάχα εὐρισκόντων ἡμῶν τὸ τέλος αὐτῆς πρὸς τὸν Ἰωάννην [εἰπόντα] ἐν ἀρχῇ λόγον, θεὸν λόγον ἀλλὰ καὶ Λεκάς εἰρηκῶς * * * ἀλλὰ γὰρ τῶν ὄντων τῆς ἰστορίας ἀναπεσόντα τῶν Ἰησοῦ σὺν μείζονας καὶ τελειότερας περὶ Ἰησοῦ λόγους. Οὐδεὶς γὰρ ἐκείνων ἀκρατῶς ἐφάνηκεν αὐτῶν τῶν θεότητων, ὡς Ἰωάννης παραστήσας αὐτὸν λέγοντα, Ἐγώ εἰμι τὸ φῶς καὶ ἡ ἀλήθεια καὶ ἡ ζωὴ. Ἐγώ εἰμι ἡ ἀνάστασις. Ἐγώ εἰμι ἡ θύρα. Ἐγώ εἰμι ὁ ποιμὴν ὁ καλός καὶ ἐν τῇ Ἀποκαλύψει, Ἐγώ εἰμι τὸ Α καὶ τὸ Ω, ἡ ἀρχὴ καὶ τὸ τέλος, ὁ πρῶτος καὶ ὁ ἔσχατος. Τολμητέον τοίνυν εἶπεν ἀπαρχὴν καὶ πᾶσιν γραφῶν εἶναι τὰ Εὐαγγέλια, καὶ τὸ Εὐαγγέλιον τὸ καὶ Ἰωάννην.

ΕΥΣΕΒΙΟΣ

ΕΞ ἀπάντων τῶν Κουρίων μαθητῶν, ὑπομνήματά Ματθαῖος ἡμῶν καὶ Ἰωάννης μόνοι καὶ ἀποκαλύπτει τὸν λόγον. Ματθαῖος μὲν γὰρ πρῶτον ἔθετο κηρύξας, ὡς ἔμελλε καὶ ἑτέρως εἶναι, καὶ εὐαγγέλιον γράψαντα παραδόντα τὸ κατ' αὐτὸν Εὐαγγέλιον, τὸ λοιπὸν τῆς αὐτῆς παρασίτῃ, τότε αὖτε ὡς ἐπέμελλετο, δευτέρως γράψαντα ἀπεπλήρωσεν ἡδὴ καὶ Μάρκος καὶ Λεκάς κατ' αὐτῶν Εὐαγγελίων καὶ ἐκδοσὶν πεποιμημένων, Ἰωάννην

* Vide etiam Iren. lib. 3. cap. 11. † Euseb. Hist. Eccl. lib. 6. cap. 14. † MS. in Bibliotheca Bodlejana. † Com. MS. in Joann. in Bibliotheca Bodlejana.

Φασὶ τὸ πάντα χρόνον ἀγράφω κηρυχθέν κηρύγματι, τέλος καὶ ἄλλο τὸ γραφίω ἐλθεῖν τοιαύτῃ χάριν αἰτίας. τὸ πρῶτον ἀναγραφέντων τελῶν εἰς πάντα ἤδη καὶ εἰς αὐτὸν ἀποδομῆσαν, ὑποδέξατο μὲν Φασί, ἀλήθειαν αὐτοῖς ἀποκαλύψαντα μόνω καὶ ἄρα λείπετο τῆς γραφῆς καὶ περὶ τὸν πρῶτον καὶ κατ' ἀρχὴν τὸ κηρύγματι ὑπὸ τῆς Χριστοῦ πεπραγμένων διήγησιν. --- Παρακληθέντα δὲ ἐν τῶν ἑνεκα Φασὶ τὸ ὑπομνήμα Ἰωάννην, τὸ ὑπὸ τῶν πρῶτων Εὐαγγελιστῶν παρασημασθέντα χρόνον, καὶ τὰ καὶ τῶν πεπραγμένων τῶν σωτῆρα (ταῦτα δὲ ἰσχυρῶς τὸ Βασιλεὺς καὶ θείας) τῶ κατ' αὐτὸν Εὐαγγελίω παραδόντα.

ΔΩΡΟΘΕΟΣ

ΙΩΑΝΝΗΣ ὁ ἀδελφὸς αὐτῆς, ὁ καὶ Εὐαγγελιστὴς ἔσκατ' αὐτὸν Εὐαγγέλιον, ἐν τῇ Ἀσίᾳ ἐκήρυξε τὸ εὐαγγέλιον καὶ Χριστοῦ, ὑπὸ τῆς Τροάδος βασιλεύοντος ἐν τῇ νήσῳ Πάτμῳ καὶ τὸν λόγον τῆς Κουρίας. οὐκ ἔστιν ἀλλὰ τὸ ἅγιον Εὐαγγέλιον ἐγράψεν, καὶ ἐξέδωκεν ἐν Ἐφέσῳ, δευτέρως καὶ ξενόδοχο καὶ Μαρκῶν, ὃ καὶ Παῦλος ὁ ὑπομνήματι λέγων Ῥωμαίους Ἀπάξεται ὑμᾶς Γαίος ὁ ξένος καὶ ὅλης τῆς ἐκκλησίας. Μετὰ τὸ τὸ τελῶν Τροάδος ἐπέστησε τὸν τῆς νήσου ὁ μακάριος Ἰωάννης, καὶ παρασημάτω ἐν Ἐφέσῳ, καὶ ἐξήνησεν ἔτη καὶ μὴ ταῦτα ζῶν ἐαυτὸν οὐκ ἔθετο Θεῶν βασιλεύοντος. Εἰσὶ τὸ οἱ λέγουσι, μὴ ἄλλο Τροάδος αὐτὸν ἐξοριθῆναι ἐν Πάτμῳ, ἀλλὰ ἄλλο Δομετιανῆ, καὶ Οὐεσπασιανῆ.

ΣΩΦΡΟΝΙΟΣ

ΙΩΑΝΝΗΣ ἐν Ἰησοῦ πάντοτε ἠγάπησεν, καὶ Ζεβεδαίου, ἀδελφὸς Ἰακώβου, καὶ ὑπὸ Ἡρώδου μὲν τὸ πάθος τῆς Κουρίας ἀποκεφαλίσθη, ἐχάθη πάντων ἐγράψεν Εὐαγγέλιον, παρασημασθέντα τῶν τῆς Ἀσίας ἀποκαλύπτων, καὶ τῆς Κηρύξεως, καὶ ἄλλων αἰρετικῶν, καὶ μάλιστα τῶν κατὰ τὸν Ἐβραϊστικὸν δόγματι ἀνακλύσαντα, τῶν Φασκίτων καὶ Χριστῶν καὶ Μαρκίας μὴ γενησὶν ὅθεν ἠναγκάσθη τὴν θείαν ἀλήθειαν αὐτῶν εἶπεν. καὶ ἄλλω τῇ αἰτίᾳ τῆς συγγράμματος φέρει. ἀναγνῶντες γὰρ Ματθαῖον, Μάρκον, καὶ Λεκά ταῦτα τὴν ἰσορροπίαν, καὶ ἀληθῆς αὐτῶν εἰρηκῶς ἐβεβαίωσεν, ἐνὸς καὶ ἐνιαυτοῦ μόνον, ἐν ᾧ καὶ ἔπαυσε, καὶ τὴν φυλακὴν Ἰωάννης, καὶ ἰσορροπία συντάξαι. ἔσκατ' αὐτῶν τῶν ἑνεκα τῶν πεπραγμένων πρὸς τὸν τελῶν ἐξετέθη, καὶ ἀνώτερος χρόνος, πρὶν ἢ τὸ Ἰωάννην ἐμβληθῆναι εἰς τὴν εἰρηκῶν, τὰς προφῆτας ἐξέθετο, κατὰ σαφηνισθῆναι δυνήσασθαι τοῖς ἀποκαλύπτων τοῖς τέτταρσιν Εὐαγγελίοις ἐντυγχάνουσιν ὅπερ καὶ τὴν ἀποκαλύπτων τὴν δοκῶσαν εἶναι Ἰωάννην μὲν τῶν λοιπῶν εἰρηκῶν. ἐγράψεν ἡ μίαν ἀποκαλύπτων, καὶ ἡ ἀρχὴ εἶναι Ὁ ἰσχυρῶς ἀπ' ἀρχῆς ἡτις καὶ πάντων τῆς ἐκκλησιαστικῆς καὶ πεποιμημένων ἀνδρῶν ἐκηρύσσεται. αἱ τὸ λοιπὰ δύο, ὡς ἡ ἀρχὴ εἶναι πρῶτος μὲν, ὁ πρεσβύτερος ἐκκλησίας Κυρία δούτερος καὶ ὁ πρεσβύτερος Γαίος τῶν ἀγαπητῶν Ἰωάννης πρεσβύτερος λέγουσιν, καὶ ἐπὶ καὶ νῦν ἕτερον μῆμα ἐν τῇ Ἐφέσῳ τυγχάνει. καὶ τινες νομίζουσι, τὰ δύο μνημεῖα Ἰωάννης εἶναι καὶ Εὐαγγελιστῶν, περὶ τῶν ἑνεκα τῶν τάξιν εἰς Πατρίαν τῶν τῶν ἀποκαλύπτων ἐλθόντων, ἐξηγησόμεθα. τοιγαρὶν τῶν ἀποκαλύπτων ἑτέρω ἐπὶ, δούτερον μὲν Νεράνα διωγμὸν κινῶντα Δομετιανῆ, εἰς Πάτμον νῆσον